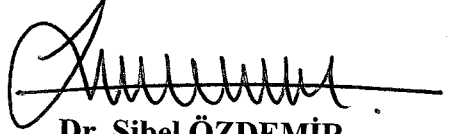

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. 16/02/2022

Dr. Sibel ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

15 Nisan 2020 tarihinde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yapılan değişiklikle, *"Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, unvanlarına göre Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen ücret tutarından az ücret verilemez. Bu fıkra kapsamında Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen emsal ücretin hesaplanmasında ilgili mevzuat uyarınca aylıklara ilişkin hükümlerin uygulandığı kadroya bağlı ödemeler dikkate alınır"* düzenlemesi yapılmıştır. Yapılan yasal düzenleme ile 17 Nisan 2020 itibarıyla vakıf yükseköğretim öğretim elemanlarına verilen maaşların devlet üniversitesinin aynı unvanda görevli öğretim elemanlarının aldıkları ücretten az olmaması gerektiği amaçlanmıştır.

Zira Kanun Teklifinin kabul edildiği TBMM Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu'ndaki görüşmelere ait tutanakta teklif sahibi tarafından maddenin gerekçesi *"Mevcut uygulamalarda kimi vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarına devlet yükseköğretim kurumlarındaki emsallerine ödenen ücretten daha düşük miktarda ücret ödedikleri görülmektedir. Bu tür suistimallerin engellenebilmesi için vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarının özlük haklarının devlet yükseköğretim kurumlarında çalışan emsalleriyle eşitlenmesine yönelik bir düzenleme de yer almaktadır"* şeklinde açıkça ortaya konulmuştur.

Kanun maddesi ve maddenin gerekçesi de açıkça ortadayken vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına ödenen ücretlerin devlet yükseköğretim kurumlarında çalışan emsallerinden düşük olamayacağı amaçlansa da uygulamada bu böyle olmamıştır. Vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenler tarafından kurulan Vakıf Üniversiteleri Dayanışma Meclisi (VÜDAM), ödenen net maaşlarda devlet ve vakıf üniversiteleri arasında büyük farklar olduğunu savunmaktadır. Ocak 2022 itibarıyla, devlet üniversitelerinde araştırma görevlilerinin net ücretleri 10 bin 785 liraya ulaşmışken bazı vakıf üniversitelerinde bu ücretin yarısı ya da yarısından biraz daha fazlasının ödendiği ileri sürülmektedir. Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) yayınladığı "Vakıf Yükseköğretim Kurumları Raporu-2021" incelendiğinde de her üniversitenin akademisyenlerinin farklı net ücretler aldığı görülmektedir. Örneğin Haziran 2021 tarihi itibarıyla vakıf üniversitelerinde unvanı profesör olan öğretim elemanlarına ödenen net ücret 7 bin liraya kadar düşmektedir. Aynı dönemde devlet üniversitelerinde emsallerine ödenen en düşük net 10 bin liranın üzerindedir. Bu somut durum, uygulamada brüt ücretin esas alınmasının eşitliği sağlamadığını göstermektedir. Devlet üniversitelerindeki brüt maaşların bir kısmını oluşturan birçok tazminat ve ödeneğin vakıf üniversitelerinde olmaması da ödenen net maaşlar dikkate alındığında büyük farklara yol açmaktadır. İşte bu farklılıkları yasal düzenlemeler yapılırken göz önüne alan YÖK, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu'nda maddeye ilişkin yaptığı izahatta, "Sen

orada [vakıf üniversitesinde] bir Doçent istihdam edeceksen, o Doçent devlet üniversitesinden ne maaş alıyorsa o maaşı ödeyeceksin. Bu da SGK'de de görünecek diyoruz" ifadelerini tutanağa geçirmiştir.

Enflasyondaki yüksek artışlardan sonra 2022 yılında devlet memurlarına yapılan zamların ardından devlet üniversitelerinde çalışan öğretim görevlilerinin maaşları yükselse de benzer bir iyileştirme vakıf kurumlarında çalışan akademisyenlere yapılmadı ve aradaki net ücret farkı artmaya devam etmiştir.

Gelinen aşamada, Yükseköğretim Kanununda yapılan değişiklik uyarınca gerçekleşmesi beklenen devlet ve vakıf üniversitelerinde ücret eşitliği sağlanamamıştır. Ücret eşitsizliği daha da derinleşmiştir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek Madde 8'in ikinci fıkrası yeterince açık olmasına rağmen bir düzenleyici kurum olarak YÖK'ün 5 Haziran 2020 oturum tarihli ve 2020.27 sayılı Kararında, "... devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen emsal ücretin net veya brüt miktarından birisinin esas alınabileceği" ifadesi uygulamada öğretim elemanlarının aleyhine olmuştur. Kanunun lafzının ve Kanun Teklifindeki ilgili maddenin gerekçesinin yeterince açık olmasına rağmen YÖK'ün tutumu ve vakıf üniversitelerinin uygulaması kanunilik ilkesini zedelemiştir. Netice olarak, vakıf üniversitelerinde kaliteyi artırmaya dönük YÖK'ün beklentisi de karşılanmamıştır. Akademik çalışmalara, araştırmalarına ya da nitelikli öğrenciler yetiştirmeye odaklanması gereken akademisyenler asgari ücret düzeyinde düşük ve eksik yatan ücretler nedeniyle yıpranmakta, temel ihtiyaçlarını karşılayamamakta, verimli olamamakta ve bilimsel bir bilgi üretme koşullarından yoksun bırakılmaktadırlar.

Bu bağlamda;

- 1) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek Madde 8 ile yasal güvence altına alınan "*Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, unvanlarına göre Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen ücret tutarından az ücret verilemez*" düzenlemesi yürürlükteyken vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına ödenen en düşük net ücret ile unvanlarına göre devlet yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına ödenen ücretler arasında ciddi farklılıkların yaşanmasının nedeni nedir? Bazı vakıf yükseköğretim kurumlarında yaşanan hukuksuz uygulamalar karşısında Bakanlığınızın tutumu nedir ve herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?
- 2) YÖK'ün yayınladığı "*Vakıf Yükseköğretim Kurumları Raporu-2021*" ile vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına ödenen en düşük net ücretler ile unvanlarına göre devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen net ücret tutarları arasındaki farklılıkların ortaya konulmasına rağmen gerekli tedbirleri almak için YÖK'ün daha fazla denetim yapması veya farklı önlemler alması gündemde midir?
- 3) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek Madde 8'in ikinci fıkrasının uygulanmasına ilişkin YÖK'ün 5 Haziran 2020 oturum tarihli ve 2020.27 sayılı Kararında, "... devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen emsal ücretin net veya brüt miktarından birisinin esas alınabileceği" ifadesinin vakıf üniversitelerinde çalışan öğretim elemanlarının lehine kullanıldığı, vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarının özlük haklarının devlet yükseköğretim kurumlarında çalışan emsalleriyle eşitlenmediği gerçeği karşısında söz konusu Kararın YÖK tarafından yeniden ele alınması ve hukukun gereğinin uygulanması gündeminizde midir?